

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 5 oktober 2004

Mål T-144/02

Richard J. Eagle m.fl.
mot
Europeiska gemenskapernas kommission

”Personal i samarbetsprojektet JET – Likabehandling –
Personal som nekats ställning som tillfälligt anställd – Artikel 152 EA –
Rimlig tidsfrist – Åsamkad ekonomisk skada”

Fullständig text på engelska. II-1231

Fullständig text på samtliga språk i Rättsfallssamling från
Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt, del II

Saken: Talan om skadestånd för den ekonomiska skada som sökandena påstår sig ha lidit till följd av att de inte rekryterats som tillfälligt anställda i gemenskaperna för deras arbete inom samarbetsprojektet Joint European Torus (JET).

Beslut: Kommissionen förpliktas ersätta den ekonomiska skada som respektive sökande har lidit till följd av att han eller hon inte rekryterats som tillfälligt anställd i gemenskapen för dennes arbete inom samarbetsprojektet JET. Parterna skall inom en frist på sex månader från dagen för förevarande dom inkomma med uppgift till förstainstansrätten om det belopp som parterna överenskommit skall utgå i ersättning för denna skada. Om en sådan överenskommelse inte kan träffas skall parterna inom samma frist till förstainstansrätten inkomma med uppgift om de belopp som de anser att skadeståndet skall uppgå till. Beslut om rättegångskostnader meddelas senare.

Sammanfattning

1. Tjänstemän – Talan – Rätt att väcka talan – Personer som begär ersättning till följd av att de anställts i ett samarbetsprojekt enligt Euratomfördraget utan att omfattas av anställningsvillkoren tillämpliga på övriga anställda (Artikel 152 EA)

2. Tjänstemän – Talan – Frister – Personer som begär ersättning till följd av att de anställts i ett samarbetsprojekt enligt Euratomfördraget utan att omfattas av de anställningsvillkor som är tillämpliga på övriga anställda – Iakttagande av rimlig tidsfrist – Fristens längd och tidpunkt då den börjar löpa (Artikel 46 i domstolens stadga; artikel 90 i tjänsteföreskrifterna)

3. Tjänstemän – Tillfälligt anställda – Rekrytering – Personal anställd av samarbetsprojektet enligt Euratomfördraget Joint European Torus (JET) – (Institutionernas) utrymme för skönmässig bedömning – Gränser (Rådets beslut 78/471)

4. Tjänstemän – Institutionernas utomobligatoriska ansvar – Villkor – Rättsstridighet – Skada – Orsakssamband – Begrepp – Tillämpning i anställningstvister – Kriterier

1. Talan om skadestånd har väckts av personer som arbetat för samarbetsprojektet Joint European Torus (JET) – ett projekt som upprättats i enlighet med bestämmelserna i Euratomfördraget – genom att de ställts till förfogande som arbetskraft av utomstående företag som genom avtal var anknutna till JET. Talan har till syfte att erhålla skadestånd för den skada som de åsamkats på grund av att dessa, i strid med vad som föreskrivs i stadgarna för JET, inte getts tillfällig anställning med tillämpning av anställningsvillkoren för övriga anställda. Denna talan måste bedömas som en tvist mellan gemenskaperna och dess anställda.

För det första berör de rättsfrågor som denna talan aktualiserar, precis som när en sökande hävdar att han har ställning som tjänsteman eller övrig anställd, rättigheter som följer av stadgarna. För det andra skall begreppet tvist mellan gemenskaperna och dess anställda ges en extensiv tolkning, eftersom en alltför begränsad tolkning i detta avseende skulle skapa osäkerhet om det rättsliga läget genom att det för eventuella sökande skulle råda osäkerhet om hur de skall väcka talan eller genom att de ges en konstlad valmöjlighet. För det tredje har sökandenas val att väcka talan enligt artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna inte ifrågasatts av de institutioner som är parter i tvisten, vilka har medgett att tvisten och det påstått skadeståndsgrundande agerandet har sin grund i bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna.

(se punkterna 39, 42, 43 och 47)

Hänvisning till domstolen den 31 mars 1965, mål 23/64, Vandevyvere mot parlamentet, REG 1965, s. 205, s. 214, domstolen den 11 mars 1975, mål 65/74, Porrini m.fl. mot Euratom m.fl., REG 1975, s. 319, punkterna 3–13, domstolen den 5 april 1979, mål 116/78, Bellintani m.fl. mot kommissionen, REG 1979, s. 1585, punkt 6, domstolen den 11 juli 1985, förenade målen 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 och 10/84, Salerno m.fl. mot kommissionen och rådet, REG 1985, s. 2523, punkterna 24 och 25, domstolen den 13 juli 1989, mål 286/83, Alexis

m.fl. mot kommissionen, REG 1989, s. 2445, punkt 9, domstolen den 14 februari 1989, mål 346/87, Bossi mot kommissionen, REG 1989, s. 303, punkt 10, förstainstansrätten den 12 maj 1998, mål T-184/94, O'Casey mot kommissionen, REGP 1998, s. I-A-183 och s. II-565, punkterna 56–62

2. I artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna anges inte någon tidsfrist för att framställa en begäran. Det föreligger dock en skyldighet att iakttä en rimlig tidsfrist i samtliga fall där föreskrifter i detta hänseende saknas men rättssäkerhetsprincipen eller skyddet för berättigade förväntningar utgör hinder för att gemenskapsinstitutionerna eller fysiska eller juridiska personer agerar utan inskränkningar i tiden, vilket bland annat kan äventyra stabiliteten i en redan uppkommen rättslig situation. Vad gäller en talan om skadestånd som kan leda till betalningsskyldighet för gemenskaperna, är iakttagandet av en rimlig tidsfrist för att inkomma med en begäran om skadestånd även av betydelse för skyddet för de offentliga finanserna, vilket särskilt kommer till uttryck vad gäller en talan om utomobligatoriskt ansvar genom den preskriptionsfrist på fem år som föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga.

Huruvida tidsfristen är rimlig skall bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall och i synnerhet med hänsyn till tvistens betydelse för den berörde, sakens komplexitet samt sökandens och de ifrågasvarande parternas uppträdande.

Vad gäller den begäran om skadestånd som framställdes av personer som arbetat för samarbetsprojektet Joint European Torus (JET) genom att de ställdes till förfogande som arbetskraft av utomstående företag som genom avtal var anknutna till JET, och som grundade sig på att de borde ha getts tillfällig anställning med tillämpning av anställningsvillkoren för övriga anställda, skall det konstateras, varvid en jämförelse kan göras med ovannämnda artikel 46, att de berörda personerna, då de ansåg sig ha blivit utsatta för en rättsstridig diskriminerande behandling, inom en rimlig tidsfrist som inte får överskrida fem år från och med den tidpunkt då de fick kännedom om den situation som de har framfört klagomål

över hade kunnat rikta en begäran till gemenskapsinstitutionen om att den skulle vidta lämpliga åtgärder för att komma till rätta med denna situation och få den att upphöra.

För att bestämma den tidpunkten är det, med hänsyn till den osäkra situation som kännetecknade sökandenas anställningsförhållanden, lämpligt att utgå från ingåendet av varje ettårskontrakt, oavsett om det rör sig om ett ursprungligt eller ett förlängt kontrakt.

(se punkterna 56, 57, 66, 68, 71, 80 och 82)

Hänvisning till domstolen den 21 maj 1981, mål 29/80, Reinarz mot kommissionen, REG 1981, s. 1311, punkt 12, domstolen den 15 oktober 2002, förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P och C-254/99 P, REG 2002, s. I-8375, punkt 187

3. Gemenskapsinstitutionerna har ett vidsträckt utrymme för skönsmässig bedömning vid avgörandet av de lämpligaste sätten att lösa sina personalbehov, i synnerhet vad gäller anställandet av tillfälligt anställda. Samma sak gäller även bland annat samarbetsprojektens organisation och funktion.

Det förhållandet att det i stadgarna för samarbetsprojektet Joint European Torus (JET) föreskrevs att ”annan personal” i projektgruppen skulle anställas genom avtal för tillfälligt anställda medförde inte en skyldighet för kommissionen att tillämpa en sådan anställningsform om det inte motsvarade ett behov hos projektgruppen. Ledningen för samarbetsprojektet var således fullständigt fri att bedöma vilken andel som skulle hänföras till envar av de två personalkategorier som anges i artikel 8.1 i stadgarna vid sammansättningen av projektgruppen (personal från medlemmarna i samarbetsprojektet eller annan personal), och de val som ledningen gjort återfinns i personalförteckningen i årsbudgeten. Ledningen kunde även anlita personaluthyrningsföretag eller tjänsteföretag för att utföra vissa uppgifter som var nödvändiga för samarbetsprojektets funktion, men

som inte motsvarade de uppgifter som samarbetsprojektet tilldelats enligt fördragen och som projektgruppen under ledning av direktören för projektet var skyldig att fullgöra.

Däremot kunde JET:s ledning inte ingå sådana avtal med personaluthyrningsföretag eller tjänsteföretag för att undgå tillämpningen av tjänsteföreskrifterna. De uppgifter som gemenskapsinstitutionerna skall fullgöra enligt fördragen får inte överföras på utomstående företag utan de skall besättas av personal som lyder under tjänsteföreskrifter.

(se punkterna 113–115)

Hänvisning till domstolen den 20 juni 1985, mål 123/84, Klein mot kommissionen, REG 1985, s. 1907, punkt 24, domstolen den 28 februari 1989, förenade målen 341/85, 251/86, 258/86, 259/86, 262/86, 266/86, 222/87 och 232/87, Van der Stijl m.fl. mot kommissionen, REG 1989, s. 511, punkt 11, domstolen den 6 december 1989, mål C-249/87, Mulfinger m.fl. mot kommissionen, REG 1989, s. 4127, punkterna 13 och 14, förstainstansrätten den 12 december 1996, mål T-177/94 och T-377/94, Altmann m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-2041, punkt 154, förstainstansrätten den 17 november 1998, mål T-217/96, Fabert-Goossens mot kommissionen, REGP 1998, s. I-A-607 och s. II-1841, punkt 19

4. Inom området för gemenskapernas utomobligatoriska skadeståndsansvar, och särskilt i sådana tvister där det är fråga om förhållandet mellan gemenskaperna och dess anställda, medges rätt till skadestånd enbart om tre villkor är uppfyllda, nämligen att det beteende som institutionerna klandras för är rättsstridigt, att skadan är verklig och att det föreligger ett orsakssamband mellan beteendet och den åberopade skadan.

För att det skall anses föreligga ett orsakssamband måste det i princip bevisas att det finns ett direkt och säkert orsakssamband mellan den överträdelse som den berörda gemenskapsinstitutionen har gjort sig skyldig till och den återopade skadan.

För att den grad av säkerhet som krävs i rättspraxis för att det skall föreligga ett orsakssamband skall ha uppnåtts krävs emellertid inte att den överträdelse som gemenskapsinstitutionen gjort sig skyldig till har berövat en person en anställning, vilket den berörda personen inte har möjlighet att bevisa, utan det är tillräckligt att den med säkerhet har berövat denna person en seriös möjlighet att kunna anställas som tjänsteman eller övrig anställd, vilket får till följd att den berörda personen har lidit ekonomisk skada i form av utebliven inkomst. Då det under omständigheterna i det enskilda fallet framstår som högst sannolikt att den berörda gemenskapsinstitutionen skulle ha anställt personerna i fråga om gällande rätt hade iakttagits, utgör den teoretiska osäkerheten som består beträffande utgången av ett förfarande som genomförts i vederbörlig ordning inte hinder för att utdöma ersättning för den verkliga ekonomiska skada som den berörda personen har lidit till följd av att han fråntagits rätten att ansöka om en anställning enligt tjänsteföreskrifterna som han hade haft goda chanser att erhålla.

(se punkterna 99, 148 och 149)

Hänvisning till domstolen den 14 maj 1998, mål C-259/96 P, rådet mot de Nil och Impens, REG 1998, s. I-2915, punkt 23, förstainstansrätten den 28 september 1999, mål T-140/97, Hautem mot EIB, REGP 1999, s. I-A-171 och s. II-897, punkt 85